

Aleg. 121.

S p r a w o z d a n i e

Komisji drogowej o petycyi Rady powiatowej Trembowelskiej,
względem budowy kolei żelaznej z Tarnopola w kierunku
południowym.

Wysoki Sejmie!

Na dniu 9. Października b. r. przekazał Wysoki Sejm petycyę Rady powiatowej Trembowelskiej, upraszającej Wysoki Sejm, aby zawezwał c. k. Rząd, aby tenże czy to z własnego ramienia, czy też za pomocą udzielenia koncesyi króremukolwiek stowarzyszeniu, spowodował budowę kolei żelaznych od Tarnopola lub pobliskiej stacyi kolei Karola Ludwika w kierunku południowym.

Sprawa kolei żelaznej z Tarnopola w kierunku południowym już od lat wielu jest ustawicznym przedmiotem ciągłych starań i zabiegów mieszkańców tamtych okolic, i nie po raz pierwszy także czy to w formie petycyi, czy też wniosku występuje wobec tej Wysokiej Izby.

Aby chociaż w kilku rysach objaśnić o ciągłości tych starań, wspomnieć należy: o memoryale wręczonym w sprawie tej kolei przez deputacyę Obywateli ziemskich z powiatów Podolskich Najjaśniejszemu Panu za bytności Jego w naszym kraju w r. 1880 — o wniosku posła Maxa, postawionym w tej Wysokiej Izbie, wzywającym Rząd, ażeby spowodował wybudowanie tych kolei, wniosku uchwalonym przez Sejm na posiedzeniu z 25. Września 1882. Wspomnieć należy również i o staraniach naszej Delegacyi w Wiedniu, która w r. 1882 jednomyślnie uznawszy ważność tej kolei Podolskiej, wysłała z swego łona pięciu członków w deputacyi do Ministra handlu z żądaniem w imieniu kraju, ażeby Rząd udzielił potrzebną koncesyę na budowę tych kolei.

Z tych wszystkich ustawicznie i niezmiennie powtarzających się starań i zabiegów widać dowodnie, jak pierwszorzędnej wagi jest ta sprawa dla znacznej części naszego kraju, co więcej dla kraju całego i państwa, i jak pomyslnie jej rozwiązanie z dniem każdym staje się coraz potrzebniejsze.

I nie dziw, szybka i tania komunikacya oddziaływa stanowczo na podniesienie się rolnictwa, przemysłu i handlu a z tąd i dobrobytu, jest to obecnie postulatem, już tak dalece przez wszystkie państwa uznanym, iż widzimy wszędzie zwrócone, najpotężniejsze siły finansowe, celem jak największego rozszerzenia sieci dróg kolejowych. Konkurencyja, wzmagająca się z dniem każdym na rynkach całego świata, ta walka o zbyt a zarazem i o byt opiera się przeważnie na środkach

komunikacyjnych, na taniości i szybkości przewozu; a walka ta, jeżeli na wszystkich polach produkcji staje się coraz widoczniejszą, to najgroźniejszą staje się dla rolnictwa. Kraj nasz, niestety przeważnie dotąd jeszcze rolniczy, potrzebuje przeto przedewszystkiem taniego transportu dla wywozu swoich produktów przeważnie surowych, a o taką komunikację dopominają się jak najgwałtowniej najdalej na wschód posunięte okolice, których żyzność gleby, obfitość produkcji nadała słuszną nazwę spichlerza Galicyi.

A jednak okolice te, które zajmują przestrzeń blisko 3749 kilometrów kwadratowych, z ludnością blisko pół milionową, z szeregiem miast i miasteczek handlowych i przemysłowych, które posiadają tak wielką ilość gorzelni, browarów, młynów, nie mają obecnie ani jednej linii kolejowej poprzecznej, łączącej je bądź z linią kolejową Karola Ludwika, bądź też budującą się koleją transwersalną, są przestrzenią nazywniejszej ziemi, odległych od kolejowego ruchu o 100 kilometrów. Niezapomnieć również należy, iż wskutek regulacji podatku okolice tamte podległy najwyższemu stosunkowo podniesieniu podatku, i aby mogły ciężarowi temu podołać, muszą jak najprędzej, chociaż częściowo zrównanemi być i w korzyściach łatwego i tańszego transportu, powinny więc otrzymać koleje żelazne, któremi produkta swoje taniej wywozićby mogły.

Z tych więc wszystkich powodów Komisya drogowa przychyliła się jednomyślnie do petycyi Rady powiatowej Trembowelskiej i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucyę:

R e z o l u c y a.

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zwraca uwagę c. k. Rządu, że najżyźniejsze części naszego kraju t. j. powiaty: Trembowelski, Skalański, Borszczowski, Horodeński i Zaleszczycki, w których podatek gruntowy przy nowej regulacji podniesiony został o 100%, nie posiada obecnie, z wielkim również dla Państwa jak dla kraju uszczerbkiem, i pomimo budującej się kolei transwersalnej żadnej nie otrzyma kolei żelaznej.

Z tych powodów poleca szczególniejszej troskliwości i wyłącznej opiece c. k. Rządu, jak najrychlejsze uposażenie odpowiedniami liniami kolejowymi tych okolic.

Lwów 17. Października 1883.

Przewodniczący:

J. Męciński.

Sprawozdawca:

W. Koziebrodzki.